

Các Sai Sót Khi Hành Hương Haj

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية]

Biên soạn

Muhammad bin Saaleh Al-U'thaimeen

Dịch thuật: Abu Hisaan Ibnu Ysa

2012 - 1433

IslamHouse.com

أخطاء يرتكبها بعض الحجاج

« باللغة الفيتنامية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: أبو حسان محمد زين بن عيسى

2012 - 1433

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Lời Nói Đầu

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، أَصَلَّى وَأَسَلِّمُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنِ اهْتَدَى بِحُدُودِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، وَبَعْدُ:

Alhamdulillah, xin muôn vàn tạ ơn Allah Đấng chúa tể của toàn vũ trụ và muôn loài, cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad của chúng ta, vị Nabi cuối cùng và là vị lãnh tụ của tất cả Nabi, cho dòng dõi của Người cùng tất cả bằng hữu của Người và cho tất cả những ai noi theo chân lý của Người cho đến ngày tận thế được thiết lập, Amma ba'd:

Allah phán:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (١١) ﴿الأحزاب: ٢١﴾

﴿Chắc chắn trong các người có vị Rasul của Allah, Y là một gương đạo đức mẫu mực cho những ai hy vọng về (cuộc gặp gỡ) với Allah và ngày (phán xử) cuối cùng và đồng thời họ tưởng nhớ Allah thật nhiều.﴾ Al-Ahzaab: 21(chương 33), Allah phán ở chương khác:

﴿فَعَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ (١٥٨) ﴿الأعراف: ١٥٨﴾

«... Bởi thế, hãy tin tưởng vào Allah và Rasul của Ngài một vị Nabi mù chữ, Người đã tin tưởng vào Allah và các lời mặc khải của Ngài. Hãy tuân theo Người để may ra các người được hướng dẫn đúng chân lý.» ﴿Al-A'raaf: 158 (chương 7), Allah phán ở chương khác:

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾﴾ آل عمران: ٣١

«Hãy bảo họ (Muhammad)! “Nếu các người thực sự yêu thương Allah thì hãy tuân lệnh Ta rồi sẽ được Allah yêu thương và tha tội cho các người, bởi Allah hằng tha thứ, vô cùng Khoan Dung.» ﴿Ali Imraan: 31 (chương 3), Allah phán ở chương khác:

﴿فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَىٰ الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾﴾ النمل: ٧٩

«Thế các người hãy phó thác cho Allah. Chắc chắn Ngươi (Muhammad) đang ở trên chân lý rõ ràng.» ﴿Al-Naml: 79 (chương 27), Allah phán ở chương khác:

﴿فَدَالِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾﴾
يونس: ٣٢

«Đó chính là Allah, Thượng Đế xứng đáng cho các người thờ phụng, tất cả mọi Thần Linh ngoài Ngài đều là hư cấu. Thế tại sao các người còn hướng sự thờ phụng (đến các Thần Linh đó)?» ﴿Yunus: 32 (chương 10).

Cho nên, bất cứ điều nào làm trái ngược với di huấn và đường lối của Nabi ﷺ là con đường lầm lạc tối tăm, chẳng được Allah chấp nhận như Nabi ﷺ đã khẳng định:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ))

“Ai làm điều gì mà không có lệnh của Ta thì việc làm đó của y bị trả lại.”⁽¹⁾

Ngày càng có nhiều người Muslim rất có lòng hành đạo vì Allah nhưng việc hành đó lại chẳng dựa trên một cơ sở giáo lý nào cả, không làm theo Qur'an cũng không theo Sunnah, đặc biệt là việc hành hương Haj, một Rukun phải đánh đổi bằng số tiền khổng lồ và một sức lực cường tráng. Thấy được rằng những người hành hương Haj chỉ dựa vào một lời lý giải vô kiên thức của một người nào đó họ tin tưởng, họ cho rằng y là người có thông thạo về giáo lý. Từ đó, càng lúc họ càng lún sâu vào hồ đen tăm tối, họ không hề cảm nhận được rằng mình đang đi sai đường. Bởi lời giải đáp (Fatawa) là phải được xây dựng trên cơ sở Qur'an và Sunnah và người lý giải giáo lý chỉ là người truyền đạt lại ý muốn của Allah, y không được quyền tự ý thay đổi thêm bớt. Hãy đọc đây các câu Kinh mà Allah dùng để cảnh cáo Rasul Muhammad ﷺ nếu Người tự ý thêm bớt ý muốn của Ngài:

﴿وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

﴿٤٦﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٧﴾﴾ الحاقة: ٤٤ - ٤٧

﴿Và giá như (Muhammad) dám bịa đặt một lời lẽ nào về TA (Allah) * Là TA đã túm bắt lấy Y bằng tay phải * Rồi TA sẽ cắt đứt động mạch chủ (của quả tim) Y * Chắc chắn không một ai trong các người có khả năng bảo vệ cho Y khỏi (hành phạt của TA).﴾ Al-Haqqaaḥ: 44 – 47 (chương 69), Allah phán ở chương khác:

⁽¹⁾ Hadith do Muslim ghi ở mục Al-Aqdhayah, số (1718).

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ ۖ وَإِلَافَتُكُمْ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا ۚ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

﴿الأعراف: ٣٣﴾

﴿(Hỡi Muhammad) hãy loan báo rằng: “*Thượng Đế của Ta đã cấm làm mọi điều thô bỉ xấu xa dù công khai hay kín đáo, cấm làm tội lỗi, cấm ép người khác gian dâm (hoặc thông dâm), cấm tôn thờ bên cạnh Allah bất cứ thần linh nào khác trong khi Ngài không hạ lệnh cho làm điều sùng bái đó và cấm miêu tả về Allah về những gì mà các người không hề có chút kiến thức về điều các người nói.*”﴾

Al-A'raaf: 33 (chương 7).

Nhưng tiếc thay, những người hành hương Haj chỉ biết nhắm nghiền đôi mắt bắt chước mọi người hoặc chỉ nghe theo lời nói oa oa của những kẻ vô kiến thức Islam mà không có bằng chứng xác thực cho lời nói của y. Với bài viết này tôi sẽ chỉ ra đâu là sai trái và đâu mới là Sunnah đường lối của Nabi ﷺ để những người hành hương Haj khỏi ổng phí thời gian, tiền bạc và công sức mà họ phải đánh đổi cả đời mới có cơ hội đến hành hương Haj một lần. Kính cầu xin Allah Đấng Nghe Thấu, Đấng Am Tường mọi việc ban hữu dụng cho quyển sách bé nhỏ này và đánh thức những con tim ngủ quên và các con mắt nhắm nghiền với Sunnah đường lối của Nabi ﷺ. Quả thật Ngài là Đấng Rộng Lượng, Bác Ái.

Ehraam & Những Sai Trái Mắc Phải

Được ghi lại trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim từ ông Ibnu A’bbaas ﷺ kể: Rasul ﷺ đã qui định ranh giới Haj và U’mrah cho thị dân Madinah là ở tại Zul Hulaifah, cho thị dân Al-Shaam⁽²⁾ là ở tại Al-Juhfah, cho thị dân Najd là ở tại Qarul Manaazil và cho thị dân Yeman là ở tại Yalamlam và Người nói:

((فَهُنَّ لَهُنَّ وَلِمَنْ أَتَى عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، لِمَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ))

“Đây là các địa danh (định tâm) dành cho thị dân nơi đó và những ai đến đó và có ý định hành hương Haj và U’mrah.”

Bà A’-y-shah ﷺ kể: “Rasul ﷺ đã qui định cho thị dân Irắc là ở tại Zat I’rq.”⁽³⁾

Cũng được ghi trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim từ Abdullah bin U’mar ﷺ dẫn lời Rasul ﷺ rằng:

((يُهَلُّ أَهْلُ الْمَدِينَةِ مِنْ ذِي الْحُلَيْفَةِ، وَيُهَلُّ أَهْلُ الشَّامِ مِنَ الْجُحَفَةِ، وَيُهَلُّ أَهْلُ نَجْدٍ مِنْ قَرْنٍ))

“Thị dân Madinah phải định tâm tại Zul Hulaifah, thị dân Al-Shaam phải định tâm tại Al-Juhfah và thị dân Najd phải định tâm tại Qar-n.”

⁽²⁾ Nước Al-Shaam ngày nay bị chia ra thành bốn nước đó là Siry, Li Băng, Jordan và Palestine.

⁽³⁾ Hadith do Abu Dawood và Nasaa-y ghi lại.

Trên là các địa danh Ehraam (tức nơi định tâm) bắt buộc những ai muốn hành hương Haj và U'mrah phải định tâm từ đó. Các địa danh này là do chính Rasul ﷺ đã ấn định, tuyệt đối cấm dù là ai dám cũng không được tự ý thay đổi hoặc vượt qua ranh giới mà vẫn chưa Ehraam trong khi muốn hành hương Haj và U'mrah. Ai vi phạm là đã vi phạm đến lời phán của Allah:

﴿وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ البقرة: ٢٢٩

﴿**Và ai vi phạm những hạn định của Allah thì là những kẻ làm điều sai quấy.**﴾ Al-Baqarah: 229 (chương 2). Và bởi Nabi ﷺ đã nói trong Hadi do Abdullah bin U'mar ﷺ rằng: “**Thị dân Madinah phải định tâm tại Zul Hulaifah, thị dân Al-Shaam phải định tâm tại Al-Juhfah và thị dân Najd phải định tâm tại Qar-n.**” Đây chính là mệnh lệnh.

Al-Ehlaal: Là nói lớn tiếng câu Al-Talbiyah⁽⁴⁾ sau khi đã định tâm Ehraam xong.

Muốn định tâm Ehraam hành hương Haj và U'mrah là phải ở tại địa điểm đã kể tên ở trên hoặc đang ở các địa

---

⁽⁴⁾ Talbiyah là câu:

((لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ))

(Lấp bai kol-ló-hum-ma lấp baika, lấp bai ka la sha-ri-ka la ka lấp bai ka, in nal hâm đa wan-né-ma-ta la-ka wal-mul-ka la sha-ri-ka la-ka)

Ý nghĩa: (Thưa Thượng Đế bề tôi vâng lời Ngài, tuân lệnh Ngài không tổ hợp Ngài với ai (hay bất vật gì). Quả thật, tất cả mọi lời ca ngợi tán dương, hồng ân và uy quyền đều là của Ngài mà không có đối tác)

điểm ngang bằng với các địa danh đó dù đi bằng đường bộ hoặc đường biển hoặc đường hàng không.

❁ **Nếu đi đường bộ thì có hai trường hợp:**

❁ Đi ngang qua các địa danh đó thì phải ghé vào để định tâm Ehraam.

❁ Đi ngang địa danh khác nằm ngang các địa danh định tâm Ehraam, phải ở lại để định tâm tại vị trí đó.

❁ **Nếu đi đường biển:** Khi tàu đến vị trí ngang với các địa điểm định tâm thì phải dừng tàu lại để định tâm Ehraam. Nếu tàu không dừng lại thì cứ việc mặc đồ Ehraam rồi định tâm liền sau đó.

❁ **Nếu đi đường hàng không:** Nên sửa soạn sẵn trước khi lên máy bay, chờ khi nghe thông báo gần đến nơi định tâm thì định tâm ngay không chờ đợi, bởi máy bay sẽ bay qua địa danh định tâm rất nhanh và có thể định tâm Ehraam trước địa danh ít đình để phòng ngừa.

Chú ý: Những việc làm nên làm trước khi định tâm là tắm rửa, hót móng tay chân, tỉa râu mép, hót tóc rợn rợn, xịt dầu thơm lên người (không xịt lên đồ Ehraam), mặc sẵn đồ Ehraam, tốt nhất nên làm tại nhà, tại khách sạn và có thể làm tại nơi định tâm nhưng sẽ gặp rất nhiều khó khăn.

❁ **Những điểm sai sót** mà một số người hành hương Haj và U'mrah mắc phải là khi đi đường hàng không là họ cố ý hoặc vô tình không định tâm khi nghe thông báo đã đến địa danh định tâm cho đến khi máy bay đáp xuống sân bay Jeddah. Hành động này đã làm trái ngược với mệnh lệnh của Rasul ﷺ và vi phạm định luật của Allah.

Được ghi lại trong bộ Saheeh Al-Bukhary từ Abdullah bin U'mar kể: Sau khi thống lĩnh được hai thành phố Al-Basrah và Al-Kufah (của Ai Cập), quân chúng ở đó kéo đến gặp U'mar và trình: Thừa thủ lĩnh, Nabi đã qui định ranh giới định tâm Ehraam cho quân chúng ở Najd là ở tại Qar-n, đó là địa danh mà chúng tôi sẽ đi ngang bằng đường bay, nếu như chúng tôi đến Qar-n để định tâm sẽ rất khó khăn. Ông U'mar bảo: Các người hãy tìm con đường nào nằm ngang với địa danh đó rồi định tâm Ehraam từ đó. Thế là U'mar một trong bốn vị Khulafa Al-Raashideen đã ấn định địa danh định tâm Ehraam cho những ai ở ngang với địa danh định tâm đó làm địa danh Ehraam dù bằng đường độ, đường biển hoặc đường hàng không.

 Đối với những ai xuống sân bay Jeddah mà vẫn chưa định tâm phải làm theo hai cách sau:

 Cách 1: Quay trở lại địa danh định tâm để định tâm Ehraam và không bị gì cả.

 Cách 2: Định tâm tại Jeddah rồi chịu phạt một con cừu (hoặc dê), giết và phát hết số thịt cho người nghèo ở Makkah, không được phép ăn hoặc làm quà biếu từ số thịt đó, bởi đó là số thịt bị phạt.

Tawwaaf & Những Sai Sót Về Hành Động

Được truyền lại Saheeh (chính xác) rằng Nabi ﷺ đã bắt đầu Tawwaaf xung quanh Ka'bah ngay vị trí đá đen, tất cả các vòng Tawwaaf đều đi ngoài Hijr Isma-e'l.

Khi Tawwaaf Nabi ﷺ chạy chậm ba vòng đầu và chỉ chạy chậm ở Tawwaaf Qudum (tức lần Tawwaaf khi vừa đến Makkah).

Khi Tawwaaf Nabi ﷺ sờ và hôn trực tiếp đá đen, có lần dùng tay sờ và hôn tay Minh, có lần Người dùng cây gậy trên tay chạm vào đá rồi hôn lại cây gậy, lúc đó Người vẫn ngồi trên con lạc đà. Cứ mỗi lần đi ngang qua đá đen nếu không chạm trực tiếp, không chạm gián tiếp thì Người giơ tay chào nó.

Cũng được truyền lại rằng Rasul ﷺ cũng đã sờ Ruknul Yamany nhưng không hôn, không chào và chỉ làm ở những lúc dễ dàng thuận lợi.

Hãy biết rằng việc hôn, chào, sờ đá đen và Rukun Al-Yamaany là vâng lời Allah, tôn trọng sắc lệnh của Ngài chứ không vì mục đích cục đá đen đó có thể mang lợi ích hoặc gây hại gì, giống như được ghi nhận trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim rằng ông U'mar ﷺ đã nói khi hôn đá đen: ***“Rằng ta biết được người chỉ là một cục đá vô tri không gây hại cũng không mang lại lợi ích gì cho ta, giá như ta không tận mắt thấy Rasul ﷺ hôn người thì ta cũng chẳng thêm hôn người làm gì.”***

❁ Những sai sót gặp phải:

❁ Bắt đầu Tawwaaf trước khi đến đá đen tức bắt đầu từ khoảng giữa Ruknul Yamany và đá đen. Đây là hành động quá lộ đã bị Rasul ﷺ cấm, hành động này cũng tương tự việc nhịn chay trước Ramadan một hoặc hai ngày để dự phòng. Không được phép làm hành động này.

Có một số người hành hương cho rằng làm như vậy nhằm dự phòng thiếu sót. Lý luận này không được công nhận bắt buộc phải làm theo giáo lý đã ấn định, với hành động này bị xem là qua mặt Allah và qua mặt Rasul Muhammad ﷺ.

❁ Lúc đông người chỉ Tawwaaf một phần của Ka'bah rồi bỏ đi thí dụ như bắt đầu ở đá đen rồi khi chưa tròn vòng thì bỏ đi ra ngoài do quá đông người. Cách Tawwaaf này là sai bởi y chỉ Tawwaaf một phần của Ka'bah chứ không Tawwaaf hết Ka'bah.

❁ Chạy chậm hết bảy vòng của Tawwaaf.

❁ Có che lẩn để được hôn, sờ đá đen, đôi khi dẫn đến xô xát, mắng chửi, nói tục, nói bậy... trong khi đang hành hương Haj hoặc U'mrah, đang ở trong Masjid Al-Haram Makkah đặc biệt là đang đứng dưới bóng mát của Ka'bah một ngôi đền linh thiêng, một nơi nhất nhất tôn nghiêm kính trọng. Với hành động này đã xóa đi phần nào ân phước và đôi khi tất cả ân phước của việc hành hương Haj hoặc U'mrah bởi Allah phán:

﴿الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ﴾ (البقرة: ١٩٧)

﴿Haj chỉ được thi hành trong vài tháng đã được ấn định. Ai bước vào cuộc hành hương Haj thì chớ gian dâm, nói tục hay cãi vả trong suốt thời gian làm Haj.﴾ Al-Baqarah: 197 (chương 2). Hành động này đã làm mất đi sự trầm tĩnh, lòng thành tâm và làm quên đi lời tụng niệm Allah, trong khi đây là điều cốt yếu của Tawwaaf.

✿ Tin tưởng rằng chính cục đá đen mang lại lợi ích hoặc gây hại, thấy được rằng có số người sau khi sờ được đá đen họ liền chúi đầu lên cơ thể mình hoặc lên cơ thể trẻ em đi cùng họ. Đây quả là hành động ngu dốt, thiếu kiến thức, đang tự đẩy mình vào lầm lạc không lối thoát. Chỉ có Allah duy nhất mới có khả năng giúp đỡ hoặc gây hại. Mọi người lại quên rằng câu nói của U'mar رضي الله عنه đã từng nói khi hôn đá đen: *“Rằng ta biết được người chỉ là một cục đá vô tri không gây hại cũng không mang lại lợi ích gì cho ta, giá như ta không tận mắt thấy Rasul ﷺ hôn người thì ta cũng chẳng thêm hôn người làm gì.”*

✿ Có nhiều người lại sờ hết các góc, các vách tường của Ka'bah rồi chúi lên người... đây là hành động thiếu hiểu biết kiến thức đúng thật về Islam, với hành động này đưa con người rơi vào lầm lạc không lối thoát. Họ không biết rằng việc sờ, chào đá đen chỉ mang ý nghĩ phục tùng sắc lệnh của Allah chứ không vì mục đích cầu xin phù hộ hoặc vì mục đích nào khác... mọi người phải biết dừng lại ngay địa điểm đã được Rasul ﷺ di huấn không được vượt mức, Nabi ﷺ chỉ sờ và hôn đá đen, còn ở Ruknul Yamany là

Người chỉ sờ chứ không chào, không hôn. Ngoài ra Nabi ﷺ không sờ và chạm bất cứ nơi nào trên Ka'bah.

Được ghi lại trong Musnad của Imam Ahmad, ông Mu-a'wiyah ﷺ đã sờ hết các góc của Ka'bah thì ông Ibnu A'bbaas ﷺ lên tiếng cấm: Đối với hai góc kia Rasul ﷺ không có sờ chạm đến chúng.

- Ông Mu-a'wiyah ﷺ trả lời: Trên ngôi đền Ka'bah này không chỗ nào mà lại chẳng quý.

- Ibnu A'bbaas ﷺ nói trả: Chính Rasul ﷺ mới là tấm gương hoàn hảo cho mọi người noi theo.

- Ông Mu-a'wiyah ﷺ khuất phục nói theo: Ông đã nói đúng.

Tawwaaf & Những Sai Sót Về Lời Nói

Được truyền lại chính xác từ Rasul ﷺ là mỗi lần đi đến đá đen là Người sờ trực tiếp hoặc gián tiếp hoặc chào nó và nói Allahu Akbar.

Theo Sunnah từ khoảng Ruknul Yamany đến đá đen là Rasul ﷺ cầu xin cầu:

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ البقرة: ٢٠١

﴿Thưa Allah! Hãy ban cho chúng tôi tất cả mọi điều tốt lành ở trần gian và ở đời sau. Và hãy bảo vệ chúng tôi khỏi hành phạt của hỏa ngục.﴾ Al-Baqarah: 201 (chương 2).

Nabi ﷺ nói:

((إِنَّمَا جُعِلَ الطَّوَافُ بِالْبَيْتِ وَبَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ وَرَمَى الْجِمَارِ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ))

“Chặng qua việc Tawwaaf xung quanh Ka’bah, qua lại giữa Al-Safa và Al-Marwah và việc ném đá vào các trụ là để tụng niệm, tán dương Allah.”⁽⁵⁾

❁ Các sai sót gặp phải:

❁ Người Tawwaaf mang theo những câu cầu xin dành riêng cho từng vòng một, khi đi đã gặp vòng mà vẫn

---

⁽⁵⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi ở mục Haj, số 902.

chưa cầu xin hết dù chỉ còn mỗi một chữ họ vẫn bỏ để qua cầu mới bởi đã qua vòng Tawwaaf mới, và họ lập tức im lặng như hên sau khi đã Tawwaaf xong.

Quả thật không được truyền lại từ Rasul ﷺ việc cầu xin mỗi vòng mỗi câu khác nhau hoặc ở vòng một phải cầu xin câu này, ở vòng hai phải cầu xin câu này... không được hoán đổi vị trí lời cầu xin. Điều này không được Rasul ﷺ nhắc đến bao giờ.

Sheikh Al-Islam Ibnu Taimiyah nói: *“Trong việc đó (tức Tawwaaf) không được Rasul ﷺ nói hoặc làm hoặc chỉ dạy ai đó lời cầu xin dành riêng trong lúc Tawwaaf. Ngược lại mọi người được phép cầu xin bất cứ điều gì muốn hoặc bằng các lời cầu xin mà Rasul ﷺ đã từng cầu xin. Còn việc qui định cho mỗi vòng là một câu cầu xin nhất định là hành động sai trái, đi ngược với sự chỉ đạo, không hề có cơ sở nguồn gốc.”*

Vì vậy, khi Tawwaaf mọi người được phép cầu xin bất cứ điều gì muốn cho cuộc sống trần gian, cho ngày sau hoặc tụng niệm Allah như Allahu Akbar, La ilaha ila ila, Alhamdulillah hoặc đọc Qur'an.

🌸 Người Tawwaaf cầu xin theo lời lẽ được ghi trên quyển sách nhỏ hoặc trên mảnh giấy nhỏ nhưng họ hoàn toàn không biết ý nghĩa của lời cầu xin đó. Đôi khi bị sai, bị lỗi do in ấn làm cho ý nghĩa của lời cầu xin bị thay đổi, có khi là cầu xin gây hại cho bản thân mình mà người cầu xin hoàn toàn không biết. Bởi có lời cầu xin làm chúng tôi hết ngạc nhiên này đến ngạc nhiên nọ. Giá như người Tawwaaf cầu xin bằng lời lẽ mẹ đẻ là sẽ cảm nhận được mình muốn

gì, chắc chắn mang lại tốt đẹp nhiều hơn và gần với đường lối chỉ đạo của Rasul ﷺ.

✿ Nhóm người Tawwaaf bầu một người trưởng đoàn dẫn họ đi Tawwaaf, khi người đó nói một câu thì cả nhóm đồng lập lại câu nói đó bằng giọng tập thể rất lớn, gây phiền toái rất nhiều đến mọi người đang Tawwaaf cùng, làm mọi người mất tập trung và gây lộn xộn ở một nơi mà lẽ ra mọi người phải cùng giữ trật tự đến tối thiểu. Có một lần khi Rasul ﷺ bước vào Masjid và mọi người đang đọc Qur'an lớn tiếng khi hành lễ Salah (Sunnah) thì Rasul ﷺ bảo:

((كُلُّكُمْ يُنَاجِي رَبَّهُ فَلَا يَجْهَرُ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الْقُرْآنِ))

“Tất cả mọi người đều cầu xin Thượng Đế mình, vì vậy mọi người chớ đọc Qur'an lớn tiếng làm ảnh hưởng đến người khác.”⁽⁶⁾

Giả như người trưởng đoàn đó theo đề hướng dẫn họ cách làm, cách cầu xin và giám sát không để họ làm sai, còn mọi người trong đoàn thì tự cầu xin những gì mình muốn, mình hiểu bằng chính ngôn ngữ mẹ đẻ là đã làm cho mọi người xung quanh được thái bình.

⁽⁶⁾ Hadith do Imam Maalik ghi trong Al-Mawatta. Ông Ibnu Abdul Bar nhận xét: “Đây là Hadith Saheeh.”

Hai Rak-at Sau Tawwaaf & Những Sai Sót Phải

Được truyền lại rằng sau phần Tawwaaf là Rasul ﷺ tiến đến Maqaam (nơi đứng) của Nabi Ibrahim ﷺ và đọc câu kinh:

﴿وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى﴾ [سورة البقرة: ١٢٥]

﴿“**Hãy lấy chỗ đứng của Ibrahim làm địa điểm dâng lễ nguyện Salah.**”﴾ Al-Baqarah: 125 (Chương 2). Rồi Người đứng hành lễ Salah hai Rak-at ở phía sau Maqaam đó và Maqaam nằm giữa Người và Ka'bah. Ở Rak-at đầu sau bài Al-Fatihah là Người đọc chương Al-Kafiroon:

﴿قُلْ يَتَّيِبُهَا الْكٰفِرُونَ ﴿١﴾ لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا اَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا اَنَا عٰبِدُ مَا عٰبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا اَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِيْنُكُمْ

وَلِي دِيْنِ ﴿٦﴾﴾ الكافرون: ١ - ٦

﴿(Hỡi Muhammad) hãy bảo chúng: “Này hỡi những kẻ phủ nhận Allah * Ta không tôn thờ những Thần Linh mà các người thờ cúng * Các ngươi cũng sẽ không tôn thờ Đấng (Allah) mà Ta thờ phụng * Và Ta sẽ không là một tín đồ của Thần Linh mà các ngươi đang tôn thờ * Và các ngươi cũng sẽ không tôn thờ Đấng (Allah) mà Ta thờ phụng * Các người có tôn giáo của các ngươi và tôn giáo của Ta thuộc về Ta.﴾ Al-Kafiroon: 1 – 6. Và ở Rak-at thứ hai sau chương Al-Fatihah là Người đọc chương Al-Ikhlâas:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَالَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا
أَحَدٌ﴾ الإخلاص: ۱ - ۴

﴿(Hỡi Muhammad) hãy nói (với những người Do Thái, người Thiên Chúa Giáo và những kẻ thờ đa thần): Ngài là Allah, Đấng duy nhất, Allah là Đấng tự hữu, Đấng độc lập mà tất cả (vạn vật) phải nhờ vả, Ngài không sinh đẻ ra ai và cũng không do ai sinh ra, và không một ai (hay vật gì) có thể so sánh với Ngài đặng.﴾ Al-Ikhaas (chương 112).

❁ Các sai sót mắc phải:

❁ Có số người nhận định sai lầm rằng hai Rak-at sau Tawwaaf phải hành lễ phía sau hoặc phải gần với Maqaam Ibrahim. Do nghi sai lệch này nên thấy họ chen lấn nhau để hành lễ hai Rak-at tại đó gây ùn tắc cản trở việc Tawwaaf của mọi người. Đối với hai Rak-at này có thể thực hiện bất cứ nơi đâu trong Masjid và có thể phía sau Maqaam nhưng ở xa hơn tránh được gây cản trở mọi người và không bị mọi người làm phiền để hành lễ Salah thành tâm và từ tốn hơn.

Ôi phải chi ai đó đứng ra giải quyết, phân tích rõ cho những người có ý nghĩa sai đó rằng hành lễ tại Maqaam không phải là điều bắt buộc và để những người Tawwaaf khỏi gặp khó khăn này.

❁ Có số người lại đứng sau Maqaam hành lễ Salah hơn hai Rak-at mà không chịu nhường lại cho người khác cũng rất cần nơi đó để hành lễ sau phần Tawwaaf.

❁ Sau khi đã hành lễ Salah xong người trưởng đoàn cùng mọi người đứng cầu xin với giọng rất to gây phiền toái đến mọi người xung quanh nhất là những người đang hành lễ và đang Tawwaaf, trong khi Allah phán:

﴿ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾ الأعراف: ٥٥

﴿**Các người hãy cầu xin Thượng Đế các người thật trịnh trọng và từ tốn. Quả thật, Ngài không yêu thích những kẻ làm điều quá đáng.**﴾ Al-A'raaf: 55 (chương 7).

Leo Lên Hai Núi Al-Safa & Al-Marwah, Cầu Xin Trên Đó, Đi Qua Lại Hai Ngọn Đèn Xanh Và Các Sai Sót Mặc Phải

Được ghi lại rằng khi Rasul ﷺ đến gần núi Al-Safa thì Người đọc:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ البقرة: ١٥٨

﴿**Quả thật, (hai ngọn núi) Sofa và Marwah (tại Makkah) là một trong những dấu hiệu của Allah.**﴾ Al-Baqarah: 158 (chương 2). Rồi Người leo lên Al-Safa đến khi gặp được Ka'bah, Người giơ đôi bàn tay và mặt hướng về Ka'bah mà cầu xin:

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ))
(٧)

---

(7) **Ý nghĩa:** {Không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Allah duy nhất không có cộng tác với Ngài, mọi quyền lực, mọi

(La i-la-ha il-lol-lo-hu wah-da-hu la sha-ri-ka lah, la-hul-mul-ku wa la-hul-ham-du wa hu-wa a'-la kul-li shai-in qo-dir, la i-la-ha il-lol-lo-hu wah-dah, an-ja-za wa'-dah, wa na-so-ro a'b-dah, wa ha-za-mal-ah-za-ba wah-dah)

Đọc như thế ba lần và cầu xin giữa ba lần đó thật lâu với những gì bản thân muốn. Sau khi cầu xin xong bước xuống đi bộ hướng về núi Al-Marwah và cầu xin bất cứ điều gì muốn trong lúc Sa-y này. Ở giữa hai núi Al-Safa và Al-Marwah có hai ngọn đèn màu xanh lá cây khi đến ngọn đèn thứ nhất thì chạy thật nhanh đến ngọn đèn thứ hai (chỉ khuyến khích đối với nam có sức khỏe còn phụ nữ thì đi bộ bình thường). Sau khi qua khỏi ngọn đèn thì đi bộ trở lại cho đến núi Al-Marwah. Tại Al-Marwah làm giống như ở trên núi Al-Safa và làm như thế bảy vòng.

❁ **Chú ý:**

- Từ Al-Safa đến Al-Marwah được tính là một vòng, đi ngược lại là hai vòng... cứ thế vòng bảy sẽ kết thúc tại Al-Marwah.

- Tại Al-Marwah không đọc câu kinh:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ البقرة: ١٥٨

---

lời ca ngợi đều là của Ngài và Ngài có khả năng trên tất cả mọi việc. Không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Allah, lời giao ước của Allah giúp đỡ bầy tôi của Ngài là sự thật và duy chỉ Ngài đã hủy diệt phe đảng (chống đối).

❁ **Các sai sót mắc phải:**

❁ Người Sa-y khi leo lên Al-Safa và Al-Marwah chỉ giơ đôi bàn tay hướng về Qiblah và nói Allahu Akbar ba lần rồi liền quay xuống. Việc làm này hoàn toàn trái ngược với Sunnah Nabi ﷺ và sự chỉ đạo của Người, đối với những người này một là làm theo Sunnah của Nabi ﷺ nếu thuận tiện còn hai là đứng lại cầu xin bất cứ điều gì muốn. Ngoài ra đừng sáng tạo ra việc gì khác với đường lối Sunnah của Nabi ﷺ.

❁ Người Sa-y cứ cố đi thật nhanh hoặc chạy nhanh trong lúc Sa-y. Việc này là sai, theo Sunnah chỉ đi thật nhanh ở giữa hai ngọn đèn màu xanh lá cây mà thôi ngoài ra chỉ đi chậm bình thường. Rơi vào hoàn cảnh này là do người Sa-y không hiểu biết về giáo lý, còn hai là do họ cố làm cho nhanh để xong nhiệm vụ Sa-y. Cầu xin Allah che chở và ban bình an.

Đứng Trên A'rafah & Các Sai Sót Mặc Phải

Được truyền lại rằng Nabi ﷺ đã ở tại Namirah (gần ranh giới A'rafah) cho đến mặt trời đứng bóng Người mới bước vào vùng đất A'rafah. Tại đây Người hành lễ Salah Al-Zhuhr và Al-A'sr ngay đầu giờ Al-Zhuhr, Người rút ngắn mỗi buổi lễ còn hai Rak-at, bằng một lời Azaan và hai lần Iqamah. Xong lễ Salah Người leo lên con lạc đà cưỡi đến chỗ muốn đứng thì Người nói:

((وَقَفْتُ هَاهُنَا وَعَرَفْتُ كُلَّهَا مَوْقِفٌ))

“Ta đứng tại nơi này và tất cả vùng đất của A'rafah đều đứng được.”⁽⁸⁾ Từ đó Người luôn ngồi trên con lạc đà, giơ đôi tay tụng niệm và cầu xin Allah, mặt luôn hướng về Qiblah cho đến mặt trời lặn mặt luôn ánh vàng hoàng hôn, lúc này Người mới rời chỗ đi đến Muzdalifah.

❁ Các sai sót mặc phải:

❁ Mọi người đứng ngoài khu vực A'rafah cho đến mặt trời lặn khuất và rời chỗ đi đến Muzdalifah. Đây là việc làm sai hoàn toàn, họ đã đánh mất đi việc hành hương Haj của mình mà không hay biết, bởi việc đứng trên A'rafah là một trong các Rukun của Haj, hành hương Haj sẽ không hoàn thành nếu như thiếu việc đứng trên A'rafah và ai không đứng trên A'rafah trong thời gian bắt buộc đứng thì hành hương Haj đó không được công nhận, bởi Nabi ﷺ đã khẳng định:

⁽⁸⁾ Hadith do Muslim ghi ở mục Haj, số (1218).

((الْحُجَّ عَرَفَةُ مَنْ جَاءَ لَيْلَةَ جَمْعٍ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَقَدْ أَدْرَكَ))

“Việc hành hương Haj phải thực hiện tại A’rafah, ai đến đó trong đêm Eid trước bình minh mọc là y đã đứng được A’rafah.”⁽⁹⁾

Lý do khiển mọi người bị sai trầm trọng là bởi tính chủ quan và làm theo mọi người. Khi đến nơi họ không quan sát kỹ là mình đã ở trong khu vực A’rafah hay chưa cứ ở thí ở đại, còn những người khác thì thấy vậy thì ở theo cứ cho rằng những người ở trước mình là đã ở đúng trên A’rafah. Với hành động chủ quan này làm cho họ và những ai làm theo hư đi việc hành hương Haj của mình.

Giá như những người trưởng đoàn tự hướng dẫn mọi người trong đoàn đúng theo đường lối, đúng cách và giải thích cho họ rõ về tầm quan trọng trên A’rafah. Từ đó mọi người tự ý cảnh giác và biết được mình đang ở đâu và làm gì, họ sẽ hoàn thành nhiệm vụ Haj trên mặt hoàn hảo nhất.

❁ Mọi người rời khỏi A’rafah trước mặt trời lặn, việc làm này là Haram bởi nó đi ngược với chỉ thị của Rasul ﷺ là Người đã ở lại cho đến mặt trời lặn mất hoàn toàn luôn cả ánh vàng hoàng hôn cũng mất. Còn việc rời trước mặt trời lặn là hành động của nhóm người ngu muội tiền Islam.

❁ Mọi người hướng về núi của A’rafah lúc cầu xin không màn đến việc Qiblah nằm ở đâu, phía sau lưng, bên phải hay bên trái họ. Hành động này đã làm trái ngược

---

⁽⁹⁾ Hadith do Abu Dawood ghi ở mục nghi thức Haj số (1949), Al-Tirmizhi ghi ở mục Haj số (889), Nasaa-y ghi ở mục nghi thức Haj số (3044) và Ibnu Majah ghi ở mục nghi thức Haj số (3015).

với Sunnah, bởi Nabi ﷺ đã hướng về Qiblah trong suốt thời gian cầu xin.

Ném Đá Vào Các Trụ & Các Sai Sót Mặc Phải

Được truyền lại rằng vào ngày Eid hay còn gọi là ngày Nah-r (ngày giết tế) Rasul ﷺ ném đá vào trụ A'qabah, đây là trụ gần Makkah nhất trong ba trụ, Người ném bảy viên đá nhỏ bằng khoảng hạt sỏi hoặc bằng đầu ngón tay, cứ mỗi viên lúc ném Người nói Allahu Akbar.

Trong bộ Sunan của Al-Nasaa-y, ông Al-Fadh-l bin A'bbaas ﷺ là người ngồi phía sau cùng con lạc đà với Rasul ﷺ đi từ Muzdalifah đến Mina thì Rasul ﷺ bước xuống và bảo:

((عَلَيْكُمْ بِمَحْصَى الْحَذْفِ الَّذِي تُرْمَى بِهِ الْجُمْرَةُ))

“Các người hãy nhặt những viên đá nhỏ (như hạt sỏi) để ném vào trụ đá.” Thế là Rasul ﷺ ra dấu nó nhỏ khoảng đầu ngón tay.

Trong bộ Musnad của Imam Ahmad, từ con trai của ông A'bbaas – ông Yahya nói: Không biết người con trai đó là ông Abdullah hay là ông Al-Fadh-l – kể: Trước mặt chúng tôi là trụ Al-A'qabah, lúc đó Rasul ﷺ đang ngồi trên lưng lạc đà và bảo tôi:

((هَلُمَّ الْقَطَّ لِي))

“Hãy lượm cho Ta vài viên đá nhỏ.” Thế là tôi nhặt đưa cho Người những viên đá nhỏ theo yêu cầu và đặt chúng vào bàn tay Người – ông Yahya kể: Rasul ﷺ đã giơ cao những viên đá nhỏ kia lên mà nói –:

((نَعَمْ، بِأَمْثَالِ هَؤُلَاءِ بِأَمْثَالِ هَؤُلَاءِ وَإِيَّاكُمْ وَالْعُلُوِّ فِي الدِّينِ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ
كَانَ قَبْلَكُمْ بِالْعُلُوِّ فِي الدِّينِ))

“Giống như thế này đây, giống như thế này đây Ta cảnh cáo các người làm mọi việc vượt mức giới hạn, các thế hệ trước các người đã bị hủy diệt do bởi họ đã vượt mức giới hạn trong tôn giáo.”

Từ mẹ của Sulayman bin A'mr bin Al-Ahwas رضي الله عنه kể: Vào ngày Nah-r, tôi đã thấy Rasul ﷺ ném những viên đá nhỏ bằng đầu ngón tay vào trụ Al-A'qabah nằm ở rún thung lũng và Người bảo:

((يَا أَيُّهَا النَّاسُ لَا يَقْتُلْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَإِذَا رَمَيْتُمُ الْحُمْرَةَ فَارْمُوا بِمِثْلِ
حَصَى الْحَذْفِ))

“Này mọi người, các người đừng tự giết hại lẫn nhau và khi các người ném đá vào trụ hãy ném bằng nhữn viên đá nhỏ như đầu ngón tay.”⁽¹⁰⁾

Từ con trai của U'mar rằng ông đã ném đá theo thứ tự trước tiên là cột nhỏ kế tiếp cột giữa và cuối cùng là cột lớn Al-A'qabah. Sau khi ném đá ở cột nhỏ xong nên tiến lên phía trước và bước sang phải vài bước, mặt hướng về Qiblah giơ hai tay lên cầu xin những gì bản thân muốn. Ở cột giữa sau khi ném đá xong tiến về phía trước và bước sang trái vài bước, giơ hai tay cầu xin những gì bản thân muốn còn ở cột

---

⁽¹⁰⁾ Hadith do Imam Ahmad ghi lại.

lớn sau khi ném đá xong không cầu xin gì cả, ông nói: “*Như thế đó tôi đã thấy Rasul ﷺ làm.*”⁽¹¹⁾

Từ bà A’-y-shah ﷺ dẫn lời Rasul ﷺ:

((إِنَّمَا جُعِلَ الطَّوَافُ بِالْبَيْتِ وَبَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ وَرَمَى الْجِمَارِ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ
الله))

“Chặng qua việc Tawwaaf xung quanh Ka’bah, qua lại giữa Al-Safa và Al-Marwah và việc ném đá vào các trụ là để tụng niệm, tán dương Allah.”⁽¹²⁾

❁ Các sai sót mắc phải:

❁ Có số người cho rằng phải lượm đá tại Muzdalifah mới được, nên họ tự làm mình vất vả nhặt những viên đá ngay trong đêm và giữa rất cẩn thận trong những ngày ở Mina. Nếu lỡ đánh mất một viên là họ sẽ rất đau buồn và phải đi nài nỉ những người bạn đi cùng có những viên đá thừa đã lượm ở Muzdalifah để xin một viên.

Như đã biết không hề được kể lại rằng Rasul ﷺ đã lượm đá tại Muzdalifah. Ông Ibnu A’bbaas đã được Rasul ﷺ ra lệnh lượm cho Người đá để ném trong khi Rasul ﷺ đang ngồi trên lưng lạc đà sau khi đã rời Muzdalifah đến Mina. Chúng tôi đá được lượm ngoài khu vực Muzdalifah, chính Rasul ﷺ đã không bảo mọi người phải lượm đá trước đó do bởi chưa cần đến, bởi nếu lượm thì phải giữ rất là cẩn công sức.

(¹¹) Hadith do Al-Bukhary ghi lại.

(¹²) Hadith do Al-Tirmizhi ghi ở mục Haj, số 902.

❁ Có người cho rằng việc ném trụ đá là ném Shaytaan, nên thấy rằng họ thường bảo nhau tôi đã đi ném Shaytaan lớn, Shaytaan nhỏ... tức trụ lớn Al-A'qabah và trụ nhỏ hoặc những câu nói tương tự. Đây là những câu nói không hợp cho những người đi làm Haj thốt ra chúng.

Tôi tận mắt chứng kiến một cảnh tượng trước khi cầu được xây, có vài người đứng trên cao mà thật mạnh vào trụ đá bằng những cục đá to, rồi dùng dép mà đánh thật mạnh vào trụ đá mà hô vang ôm sòm, càng đánh họ tỏ vẻ càng giận dữ hơn. Nhìn cảnh tượng đó làm mọi người xung quanh cười nghiêng ngả. Dựa vào hình ảnh này chứng tỏ họ những người hành hương Haj tin rằng mình đi ném Shaytaan, họ không nghĩ rằng Shaytaan có ngu đâu mà đứng lại cho họ ném. Quả việc làm này không có nguồn gốc, không có cơ sở. Như chúng ta đã biết việc ném đá này mang ý nghĩa trọng đại hơn đó là tụng niệm và tán dương Allah, vì thế mà mỗi viên đá khi ném là Rasul ﷺ nói Allahu Akbar.

❁ Có người lại ném bằng những cục đá to, ném bằng dép, vớ chân và bằng cả cây gỗ. Hành động này làm trái với giáo lý của Islam, đi ngược với chỉ đạo của Rasul ﷺ là phải ném bằng những viên đá nhỏ bằng hạt sỏi hoặc bằng đầu ngón tay. Chính Rasul ﷺ đã khuyến cáo cộng đồng đừng làm vượt quá mức giới hạn trong tôn giáo nếu không sẽ bị diệt vong. Dẫn đến điều này là do họ luôn nghĩ rằng phải ném Shaytaan cho chết nhưng ngược lại chỉ thấy gây thương tích cho mọi người xung quanh và họ có một trận cười khoái chí.

❁ Mọi người kéo nhau đi ném đá ở các trụ cột tựa như đi biểu tình rất hùng hồn, inh ỏi, không chút kính sợ

Allah và cũng chẳng biết quan tâm thương xót một ai. Vôn là nơi để thể hiện sự hành đạo vì Allah thì lại trở thành nơi chửi mắng nhau, gây hiềm khích nhau và đánh nhau. Hoàn cảnh nơi này đã bị thay đổi hoàn toàn trái ngược với di huấn của Rasul ﷺ. Được ghi trong bộ Musnad, từ ông Qudaamah bin Abdullah bin A'mmaar kể: *“Tôi thấy Rasul ﷺ trong ngày Nah-r, Người ngồi trên lưng con lạc đà mà ném đá trụ Al-A'qabah không có che lán, không xô đẩy, không mắng chửi cũng không nói lời gây hấn nhau.”*⁽¹³⁾

✿ Trong những ngày Al-Tashreeq mọi người bỏ không đứng cầu xin sau khi đã ném đá ở trụ thứ nhất và trụ thứ hai. Như đã đề cập rằng sau khi ném đá ở trụ thứ nhất và trụ thứ hai xong là Rasul ﷺ đứng lại mặt hướng về Qiblah mà gơ đôi bàn tay cầu xin rất lâu. Lý do mọi người bỏ đi điều này là do họ thiếu kiến thức thật sự về Sunnah hoặc là họ mọi người muốn làm cho xong nhiệm vụ hành hương Haj một nhọc này.

Giá như những người hành hương Haj học hỏi kiến thức hành hương Haj trước kia là họ đã thi hành Haj bằng đường lối đúng thực và phù hợp với đường lối của Sunnah Nabi Muhammad ﷺ. Một lẽ thường là mỗi khi muốn đi đâu là người ta thường tìm hiểu đường đi nước bước để đến được mục đích thuận lợi, vậy tại sao khi họ muốn đến với Allah, đến với thiên đàng của Ngài mà họ chẳng tìm người hướng dẫn chính xác, một người rành đường lối, quả là điều thật ngạc nhiên !!!

⁽¹³⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi lại và nói: *“Hadith Hasan Saheeh.”*

✿ Gom bảy viên đá ném một lượt. Đây là điều sai lầm, bởi giới U'lama nói ai ném một lần nhiều hơn một viên đá thì chỉ được tính là đã ném một viên. Bắt buộc phải ném mỗi lần một viên giống như Nabi ﷺ đã làm.

✿ Có người thêm lời lẽ cầu xin lúc ném đá mà không hề được Rasul ﷺ nhắc đến điển hình như câu: “Cầu xin Đấng Độ Lượng hài long và chọc giận lũ Shaytaan.” Đôi khi họ còn bỏ luôn lời Allahu Akbar, một điều Sunnah do Nabi ﷺ di huấn. Thật ra cách hoàn hảo nhất là chỉ làm theo lời di huấn của Nabi ﷺ không tự ý thêm hoặc bớt.

✿ Có người lại lo là việc ném đá, nên thấy được rằng họ nhờ cậy người khác ném đá thay mình trong khi họ lại có khả năng tự ném. Mục đích tránh né này là họ muốn được thoải mái, không cần phải che lẩn ở cái nơi đông đúc đó. Hành động này đã làm trái ngược với mệnh lệnh của Allah phải hoàn thành việc thi hành Haj với lời phán:

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Và các người hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.**﴾

Al-Baqarah: 196 (chương 2). Thế nên, bắt buộc người làm Haj phải tự mình đi ném đá để bản thân cảm nhận được sự khó khăn và mệt nhọc, bởi việc hành hương Haj thuộc thể loại thánh chiến. Người làm Haj hãy kính sợ Allah mà tự mình làm mọi nghi thức của Haj giống như Allah đã hạ lệnh rằng ai có khả năng thì tìm đến đó mà thi hành.

Tawwaaf Al-Wida (Chia Tay) & Các Sai Sót Mặc Phải

Được ghi lại trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim, từ Ibnu A'bbaas ﷺ kể: “*Nabi ﷺ ra lệnh mọi người hành hương Haj phải Tawwaaf Al-Wida tại Ka'bah lần cuối cùng (trước khi về nhà) ngoại trừ phụ nữ trong chu kỳ kinh nguyệt thì được miễn.*”

Có Hadith Muslim ghi lại: Khi thấy mọi người tản mạn khắp nơi thì Rasul ﷺ ra lệnh:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدٌ حَتَّى يَكُونَ آخِرَ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Không một ai được phép rời khỏi cho đến khi (Tawwaaf) lần cuối cùng tại Ka'bah.”

Theo đường truyền riêng của Abu Dawood ghi rằng:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدٌ حَتَّى يَكُونَ آخِرَ عَهْدِهِ الطَّوَّافِ بِالْبَيْتِ))

“Không một ai được phép rời khỏi cho đến khi làm nghi thức cuối cùng là Tawwaaf tại Ka'bah.”

Trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim, từ bà Um Salamah ﷺ kể: Tôi tìm đến Rasul ﷺ thắc mắc về việc Tawwaaf, Người bảo:

((طُوفِي مِنْ وَرَاءِ النَّاسِ وَأَنْتِ رَاكِبَةٌ))

“Nàng cứ ngồi trên vật cưỡi mà Tawwaaf sau lưng mọi người.” Lúc Tawwaaf tôi thấy Rasul ﷺ đứng hành lễ gần Ka’bah và đọc chương kinh:

﴿وَالطُّورِ ۝ وَكَتَبَ مَسْطُورٍ ۝﴾ الطور: ۱ - ۲

﴿Thề bởi ngọn núi Al-Toor * Và bởi quyển sách đã được khắc ghi.﴾ Al-Toor: 1 - 2 (chương 52).

Theo đường truyền của Al-Nasaa-y ghi: bà Um Salamah ﷺ nói: Thưa Rasul, thề bởi Allah rằng tôi chưa Tawwaaf Al-Wida, Người bảo:

((إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَطُوفِي عَلَى بَعِيرِكَ مِنْ وَرَاءِ النَّاسِ))

“Khi lễ Salah được bắt đầu thì nàng hãy cưỡi lạc đà mà Tawwaaf theo sau mọi người.”

Trong bộ Saheeh Al-Bukhary, từ ông Anas bin Maalik ﷺ kể: “Sau khi hành lễ Salah Al-Zuh-r, Al-A’sr, Al-Maghrib và I’sha là Rasul ﷺ ngủ một giấc trên nền đá sỏi, sau khi thức dậy Người đi đến Ka’bah mà Tawwaaf.”

Trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim, từ bà A’y-shah ﷺ kể: Khi nhận được tin bà Safiyah ﷺ có kinh nguyệt, Rasul ﷺ hỏi:

((أَحَابِسْتَنَا هِيَ؟))

“Nàng ta sẽ cản trở việc trở về của chúng ta à ?” Mọi người đáp: Thưa Rasul, bà ta đã Tawwaaf Al-Ifadhah xong rồi. Rasul ﷺ tiếp:

((فَلْتَنْفِرْ إِذْنَ))

“Thế thì khởi hành trở về.”

Trong bộ Al-Mawatta, từ Abdullah bin U’mar bin Al-Khattaab dẫn lời của U’mar nói rằng: *“Không ai được phép ra về cho đến khi Tawwaaf Al-Wida. Quả thật nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Al-Wida.”*

Cũng trong bộ Al-Mawatta, từ Yahya bin Sa-e’d rằng U’mar đã ra lệnh một người đàn ông ở Al-Zahraan phải quay lại Tawwaaf Al-Wida do ông chưa Tawwaaf.

Các sai sót mắc phải:

 Mọi người rời Mina trước khi ném đá vào các trụ, hướng đến Makkah Tawwaaf Al-Wida rồi quay lại Mina để ném đá và đi về nhà từ đó. Việc làm này là trái ngược với mệnh lệnh của Nabi rằng nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Al-Wida. Còn họ là ném đá cuối cùng chứ không phải Tawwaaf cuối cùng. Trong khi Nabi không Tawwaaf Al-Wida cho đến khi hoàn thành xong mọi nghi thức Haj, Người nói:

((خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ))

“Mọi người hãy làm theo Ta nghi thức hành hương Haj.”⁽¹⁴⁾

⁽¹⁴⁾ Hadith do Muslim ghi ở mục Haj số (1297) và Abu Dawood ghi ở mục nghi thức Haj số (1970) bằng một đường truyền khác.

Đối với ai ném đá sau Tawwaaf Al-Wida là không được công nhận, buộc họ phải quay trở lại Tawwaaf lần nữa, bằng không là họ đã một nghi thức bắt buộc của Haj.

✿ Ở lại Makkah sau khi đã Tawwaaf Al-Wida. Hành động này cũng trái ngược lại sắc lệnh của Rasul ﷺ là nghi thức cuối cùng của người làm Haj là Tawwaaf Al-Wida và Rasul ﷺ sau khi Tawwaaf Al-Wida là rời khỏi Makkah lập tức và nhóm tập thể Sahabah cũng làm giống như Người. Nhưng giới U'lama liệt kê vài trường hợp được phép trì hoãn ít thời gian sau khi Tawwaaf Al-Wida như lễ Salah bắt buộc hoặc Salah cho người chết đã bắt đầu hoặc cần phải hoàn thành thủ tục chuyển bay, trả khách sạn hoặc mua vài món đồ cần thiết hoặc những gì tương tự. Đối với ai ở lại Makkah thì bắt buộc phải Tawwaaf Al-Wida lại lần nữa.

✿ Sau khi bước ra khỏi Masjid Al-Haram thì quay mặt lại Masjid mà đi lùi về phía sau vì họ cho rằng như thế mới tôn trọng Ka'bah. Đây là hành động trái ngược với giáo lý Islam và lời di huấn của Rasul ﷺ, là một điều Bid-a'h mà Rasul ﷺ đã khuyến cáo mạnh mẽ:

((كُلُّ بِدْعَةٍ ضَالَّةٌ))

“Tất cả điều Bid-a'h dẫn đến làm đường lạc lối.”

Bid-a'h là tất cả mọi điều mới mẽ nói về niềm tin hoặc sự hành đạo mà Rasul ﷺ và bốn Khulafa Al-Rashideen ⁽¹⁵⁾ chưa từng làm.

⁽¹⁵⁾ Khulafa Al-Rashideen gồm Abu Bakr Al-Siddeeq, U'mar Al-Faarooq, U'thmaan Zul Nurain và Aly Abu Turaab.

Ai khẳng định rằng việc đi lùi về sau để chia tay Ka'bah là thể hiện lòng sùng kính là y đã sùng kính hơn Rasul ﷺ đã từng sùng kính Ka'bah hoặc là y đã cho rằng Rasul ﷺ và bốn Khulafa Al-Rashideen ﷺ đã không dạy họ điều để thể hiện sự sùng kính đối với ngôi đền linh thiêng này.

❁ Khi bước đến cửa Masjid mọi người quay lại nhìn Ka'bah lần cuối giống như bịnh rịnh chia tay. Đây cũng là việc làm Bid-a'h bởi không được Rasul ﷺ và bốn Khulafa Al-Rashideen ﷺ truyền dạy, bởi bất cứ việc hành đạo nào có chủ định hành đạo vì Allah mà không được giáo lý truyền dạy đều bị khước từ trả lại cho người làm, bởi Nabi ﷺ đã nói:

((مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ))

“Ai tạo ra cái mới trong việc làm này của Ta (tức trong Islam) mà nó không có trong đạo thì việc làm đó bị trả lại y.”⁽¹⁶⁾

Đối với một người Muslim có lòng tin vào Allah phải luôn cố gắng bám và làm theo giáo lý đúng thực được truyền lại từ Rasul ﷺ và theo di huấn của Người, có thể mới đạt được lòng thương yêu và sự tha thứ của Allah, như được phán:

⁽¹⁶⁾ Hadith do Al-Bukhary ghi lại ở phần hòa giải, chương khi hòa giải bằng sự bất công thì sự hòa giải đó không được chấp nhận, Hadith số 2697 và Muslim ghi lại ở phần phân xử, chương hủy bỏ những giáo lý vô hiệu và đổi lại những ai tạo ra cái tân, Hadith số 17 và 1718

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (آل عمران: ۳۱)

﴿**Hãy bảo họ (Muhammad)! “Nếu các người thực sự yêu thương Allah thì hãy tuân lệnh Ta rồi sẽ được Allah yêu thương và tha tội cho các người, bởi Allah hằng tha thứ, vô cùng Khoan Dung.”**﴾ Ali Imraan: 31 (chương 3).

Một người được công nhận là đã làm theo Nabi ﷺ là làm theo hết mọi hành động mà Rasul ﷺ đã từng làm dù đã làm hoặc đã bỏ. Một khi Nabi ﷺ đã làm thì cố làm cho được nó vì đây là Sunnah và một khi Rasul ﷺ đã bỏ nó thì cũng là Sunnah. Tuyệt đối cấm không được sáng tạo ra bất cứ điều gì trong bộ giáo lý Islam của Allah cho dù bản thân có thích và kể cả được đa số thiên hạ ưa chuộng cũng không ủa theo làm nó một cách mù quáng.

Allah phán:

﴿وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ
بِذِكْرِهِمْ﴾ (المؤمنون: ۷۱)

﴿**Nếu như chân lý a tòng theo sở thích và lòng ham muốn của mọi người là tất cả trời đất và vạn vật trong chúng sẽ dẫn đến tiêu tàn. Nhưng không, TA (Allah) đã ban xuống cho chúng lời mặc khải để nhắc nhở thiên hạ.**﴾ Al-Muminoon: 71 (chương 23).

Và Nabi ﷺ đã nói:

((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ))

“Đức tin của mọi người sẽ không đạt được mức hoàn hảo cho đến khi sở thích của y phục tùng mọi điều được Ta truyền dạy.”⁽¹⁷⁾

Cầu xin Allah hướng dẫn cộng đồng Muslim đến với chân lý, chỉ noi theo Sunnah của Nabi Muhammad ﷺ.

Cầu xin Allah đừng bỏ mặc cộng đồng Muslim sau khi đã hướng họ đến với ánh sáng Islam và tìm ra Sunnah của Nabi thân tín của Ngài. Quả thật Ngài rất nhân từ, độ lượng.

Xin muôn vàn tạ ơn Allah Đấng Chúa Tể của toàn vũ trụ và muôn loài, cầu xin bình an và phúc lành đến với Nabi Muhammad của bầy tôi, cùng gia quyến và bằng hữu của Người.

Quyển sách được viết xong ngày 19 tháng Sha'bann (tháng 8) năm 1398 lịch Hijrah do Muhammad bin Saaleh Al-U'thaimen. Cầu xin Allah tha thứ cho ông, cho cha mẹ ông và toàn thể cộng đồng Muslim.

Hoàn thành chuyển ngữ vào chiều thứ sáu
27/Shawwaal (tháng 10)/1433 H nhằm ngày
14/09/2012

⁽¹⁷⁾ Hadith do Al-Bukhary ghi lại trong bộ sách sung sướng của niềm hưởng thụ quyển 1, trang 38, Hadith số 45.

Mục Lục

Chủ đề	Trang
❁ Lời mở đầu	3
❁ Ehraam & những sai sót mắc phải	8
❁ Tawwaaf & những sai sót về hành động	13
❁ Tawwaaf & những sai sót về lời nói	17
❁ Hai Rak-at sau Tawwaaf & những sai sót mắc phải	20
❁ Leo lên hai núi Al-Safa & Al-Marwah, cầu xin trên đó, đi qua lại hai ngọn đèn xanh & các sai sót mắc phải	23
❁ Đứng trên A'rafah & các sai sót mắc phải	25
❁ Ném đá vào các trụ & các sai sót mắc phải	28
❁ Tawwaaf Al-Wida (chia tay) & các sai sót mắc phải	35